

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА З ОЗНАЙОМЧОЮ МЕДИЧНОЮ ПРАКТИКОЮ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Технології парфумерно-косметичних засобів»
Спеціальності 226 Фармація, промислова фармація
Галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

САВОХІНА
Марина
Володимирівна

доцент кафедри
фармакології та
клінічної
фармації,
кандидат
медичних наук,
доцент

marinadoc10@gmail.com

Інформація про викладача

<https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua/ph.edu.ua/savohina-marina-volodimirivna>

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра фармакології та фармакотерапії

2. Адреса кафедри: м. Харків, вул. Куликівська, 12, (057) 706-30-69.

3. Веб-сайт кафедри: <https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua/>

4. Консультації відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри (за посиланням <https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua>).

5. Анотація освітнього компонента: Освітній компонент «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» є обов'язковим освітнім компонентом для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, освітня програма «Технології парфумерно-косметичних засобів», денної форми навчання. Семестровий контроль – семестровий залік.

6. Мета викладання освітнього компонента «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» є навчити здобувачів вищої освіти алгоритмам надання першої домедичної допомоги потерпілим та хворим при нещасних випадках і невідкладних станах, ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями догляду за хворими та технікою виконання різних маніпуляцій та процедур..

7. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft-skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 07. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 21. Здатність ідентифікувати прогнозовані та не прогнозовані ускладнення внаслідок проведення косметологічних процедур, обирати та застосовувати раціональні методи їх попередження, володіти технологіями невідкладної допомоги при їх виникненні.

8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 12. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

9. Статус освітнього компонента: обов'язкова

10. Пререквізити освітнього компонента: вивчення освітнього компонента «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» спирається на базові знання, здобуті студентами під час вивчення таких освітніх компонент, як «Фізіологія та анатомія людини», «Латинська мова».

11. Обсяг освітньої компоненти: 3,0 кредити ЄКТС, з них 44 години аудиторних занять: 40 години – практичних занять; 46 годин самостійної роботи.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції, відеоматеріали;
- *репродуктивний метод:* традиційні практичні заняття;
- *частково-пошуковий метод:* Team-based learning – метод роботи в малих групах;
- *дослідницький метод:* Research-based learning – участь в науково-дослідницькій роботі, підготовка тез доповідей на конференції, наукових статей.

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль 1. Перша домедична допомога

при термінальних станах, кровотечах та ранах, опіках та відмороженнях

Тема 1. Поняття про домедичну допомогу. Нормативно-правові засади надання домедичної допомоги. Алгоритм огляду постраждалого. Поняття про домедичну допомогу. Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Алгоритм первинного огляду постраждалого.

Тема 2. Загальні питання реаніматології. Термінальні стани та проведення реанімаційних заходів. Втоплення. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Поняття про термінальні стани. Алгоритм проведення реанімаційних заходів. Техніка серцево-легеневої реанімації (алгоритм ABCD). Втоплення: визначення, клінічні ознаки, алгоритм надання ПДД.

Тема 3. Шок. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Поняття шок. Класифікація шоків. Клінічні прояви різних видів шоку (гіповолемічного, кардіогенного, анафілактичного, інфекційного, токсичного шоків). Алгоритм надання ПДД при різних видах шоку.

Тема 4. Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової зупинки кровотечі. Визначення поняття кровотечи та крововтрата. Класифікація кровотеч. Загальні та місцеві ознаки кровотечі. Методи тимчасової зупинки кровотечі. Алгоритм ПДД при внутрішній кровотечі.

Тема 5. Рани м'яких тканин. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Поняття ран. Класифікація ран. Клінічні прояви ран. Алгоритм надання ПДД при пораненнях.

Тема 6. Термічні травми (опіки та відмороження). Алгоритм надання першої домедичної допомоги Визначення поняття опіки. Класифікація опіків. Клінічна картина термічних опіків. Визначення площи опіків. Алгоритм надання ПДД при термічних опіках. Відмороження. Клінічні прояви. Алгоритм надання ПДД при відмороженнях.

Тема 7. Хімічні опіки. Сонячний, тепловий удар. Електротравма. Ураження блискавкою. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Хімічні опіки. Клінічна картина при опіках кислотами та лугами. Алгоритм надання ПДД при хімічних опіках. Сонячний та тепловий удар. Клінічні прояви. Алгоритм надання ПДД при сонячному та тепловому ударі. Електротравма. Клінічні прояви. Алгоритм надання ПДД при електротравмі. Ураження блискавкою. Клінічні прояви. Алгоритм надання ПДД при ураженні блискавкою.

Контроль змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Ознайомча медична практика

Тема 8. Ознайомлення зі структурою та організацією роботи лікувального закладу. Асептика та антисептика. Правила власної безпеки при наданні ПДД. Догляд за хворими. Ознайомлення зі структурою та організацією роботи закладу охорони здоров'я. Поняття про асептику. Профілактика повітряно-краплинної інфекції. Профілактика контактної інфекції. Профілактика імплантаційної інфекції. Поняття про антисептику. Види антисептики. Правила

особистої безпеки при наданні ПДД. Загальний та спеціальний догляд за хворими. Догляд за очима, носовими ходами, ротовою порожниною. Догляд за шкірою, волоссям, нігтями у хворого. Профілактика пролежній у тяжкохворих. Оцінка функціонального стану хворого (вимірювання температури, артеріального тиску, частоти пульсу та дихання).

Тема 9. Ознайомлення з роботою маніпуляційного та процедурного кабінету лікувального закладу. Лікувальні процедури. Флеботомія. Десмургія. Ознайомлення з роботою маніпуляційного та процедурного кабінету. Техніка проведення лікувальних процедур (постановки гірчичників, медичних банок, зігріваючого компресу, грілки, міхура з льодом, використання п'явок, промивання шлунку (зондове та беззондове), очисних та лікувальних клізм. Маніпуляції (внутрішньом'язові та підшкірні ін'єкції). Поняття про флеботомію. Ознайомлення з роботою перев'язувального кабінету. Поняття про десмургію. Види пов'язок. Правила накладання м'яких бинтових пов'язок.

Тема 10. Травма. Закриті ушкодження м'яких тканин. Пошкодження кісток і суглобів. Черепно-мозкова травма. Пошкодження грудної клітки. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Визначення поняття «травма». Класифікація травм. Закриті ушкодження м'яких тканин: класифікація, клінічні ознаки, алгоритми надання ПДД при закритих ушкодженнях м'яких тканин. Переломи кісток: класифікація, клінічні ознаки відкритих та закритих переломів, алгоритм надання ПДД. Вивихи суглобів: класифікація, клінічні ознаки, алгоритм надання ПДД. Черепно-мозкова травма: причини, класифікація, клінічні ознаки, алгоритм надання ПДД. Пошкодження грудної клітки: класифікація, клінічні ознаки закритої травми грудної клітки, проникаючої травми грудної клітки, алгоритм надання ПДД при закритій та прониклій травмі грудної клітки. Пневмоторакс. Види пневмотораксу. Алгоритм надання ПДД при пневмотораксі. Переломи ребер. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при переломі ребер.

Тема 11. Хірургічна інфекція. Невідкладні стани при хірургічних, терапевтичних та неврологічних захворюваннях. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Хірургічна інфекція. Види ранової інфекції. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД. Мастиг. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при мастигі. Бешихове запалення. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при бешисі. Панацеї. Види панацеї. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при панацеї. Лімфаденіт. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при лімфаденіті. Гострий живіт. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при гострому живіті. Напад стенокардії. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при нападі стенокардії. Інфаркт міокарда. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при інсульті. Бронхіальна астма. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при бронхіальній астмі. Епілепсія. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД при епілепсії. Гіперглікемічна та гіпоглікемічна кома. Клінічні ознаки. Алгоритм надання ПДД.

Тема 12. Отруєння. Укуси тварин. Раптові пологи. Алгоритм надання першої домедичної допомоги. Гострі отруєння. Класифікація. Загальні клінічні прояви. Отруєння речовиною, яка потрапила в організм через шлунково-кишковий тракт (алкоголем, грибами, харчовими токсинами, наркотичними речовинами, пестицидами). Алгоритм ПДД при отруєнні невідомою речовиною, яка потрапила в організм через шлунково-кишковий тракт. Отруєння речовиною, яка потрапила в організм через дихальні шляхи (чадним газом). Алгоритм надання ПДД при отруєнні чадним газом або іншою інгаляційною токсичною речовиною. Особливості надання ПДД при отруєнні невідомою речовиною, яка потрапила в організм через очі або шкіру. Раптові пологи. Ознаки раптових пологів. Алгоритм надання ПДД при раптових пологах.

Контроль змістового модуля № 2.

Семестровий контроль модуля 1.

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе вивчення питань додаткових матеріалів до тем 1- 12 освітнього компонента, які не увійшли до аудиторних занять, та виконання завдань з цих тем з метою закріплення теоретичного матеріалу.

13. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль здійснюється на підставі тестового контролю, усного опитування, розв'язання ситуаційних завдань за кожною темою з дисципліни.

Поточний контроль

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання практичних навичок.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять та наявність мінімальної кількості балів за 1-7 теми змістового модулю №1 – 21 бал. Для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять та наявність мінімальної кількості балів за теми 10-15 змістового модулю №2 – 15 балів.

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік

Умови допуску до семестрового контролю: наявність мінімальної кількості балів за 1-12 теми – 60 балів відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента

14. Система оцінювання з освітнього компонента:

Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час заняття: 4,10 д.

Номер теми освітнього компонента	Максимальна кількість балів за тему	Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт	Види робіт, за які здобувач отримує бали
Змістовий модуль 1			
Тема 1.	5	3	тестування
		1	усна відповідь
		1	відпрацювання практичного навичка
Тема 2.	5	3	тестування
		1	усна відповідь
		1	відпрацювання практичного навичка
Тема 3.	5	3	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 4	5	2	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
		1	відпрацювання практичного навичка
Тема 5	5	2	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
		1	відпрацювання практичного навичка
Тема 6	5	3	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
Тема 7	5	2	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
		1	відпрацювання практичного навичка
Всього балів за змістовий модуль 1		35	
Тема 8	5	2	тестування
		1	усна відповідь
		1	вирішення ситуаційних завдань
		1	відпрацювання практичного навичка
Тема 9	5	2	тестування
		1	усна відповідь

		1	вирішення ситуаційних завдань	
		1	відпрацювання практичного навичка	
Тема 10	5	2	тестування	
		1	усна відповідь	
		1	вирішення ситуаційних завдань	
		1	відпрацювання практичного навичка	
		2	тестування	
Тема 11	5	1	усна відповідь	
		1	вирішення ситуаційних завдань	
		1	відпрацювання практичного навичка	
		2	тестування	
Тема 12	5	1	усна відповідь	
		1	вирішення ситуаційних завдань	
		1	відпрацювання практичного навичка	
Всього балів за змістовий модуль 2:		25		
Всього балів за модуль:		60		

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час заняття:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Максимальна кількість балів
тестування	28
усна відповідь	12
вирішення ситуаційних завдань	10
відпрацювання практичного навичка	10
Всього балів:	60

Оцінювання під час контролю змістових модулів:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модуля за видами робіт	Максимальна кількість балів за контроль змістового модуля
Змістовий модуль 1		
тестування	10	20
вирішення ситуаційних завдань	10	

Змістовий модуль 2		
тестування	10	
вирішення ситуаційних завдань	10	20
Всього балів за контроль змістових модулів:	40	

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час контролю змістового модуля 1: білети до змістового модуля 1 включають тестові завдання та ситуаційні завдання з тем 1-7

під час контролю змістового модуля 2: білети до змістового модуля 2 тестові завдання та ситуаційні завдання з тем 8-12.

Шкала оцінювання семестрового заліку:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за недиференційованою шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	
1-34	F	не зараховано

15. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної добросердечності. Грунтується на засадах академічної добросердечності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросердечності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляції). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або

інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітньої компоненти можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	<p>1. Перша домедична допомога : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / I.B. Кіреєв, О.О. Рябова, Н.В. Жаботинська та ін. ; за ред. I.B. Кіреєва. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. — 208 с.</p> <p>2. Лекції з першої домедичної допомоги : навчальний посібник / I. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. I. В. Кіреєва. — Харків : НФаУ, 2021. — 108 с.</p>
Додаткова література для поглибленаого вивчення освітнього компонента	<p>1. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навчальний посібник / В.С. Березенко, О.В. Тяжка, А.М. Антошкіна та ін.; за ред. проф.В.С. Березенко, проф. О.В. Тяжкої. – 3- е вид., переробл. та доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 207 с. + 32 с. кольор. вкл.</p>
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленаого вивчення освітнього компонента	<p>1. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text</p> <p>2. НФаУ. Дистанційне навчання [Електронний ресурс] / Національний Фармацевтичний Університет. – Режим доступу : http://pharmel.kharkiv.edu/</p> <p>3. Сайт кафедри фармакології та фармакотерапії https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua/</p> <p>4. Бібліотека НФаУ: https://lib.nuph.edu.ua/</p> <p>5. First Aid [Електронний ресурс] : Web-based Integrated 2010 & 2015 American Heart Association and American Red Cross Guidelines for First Aid. – Режим доступу : https://eccguidelines.heart.org/index.php/circulation/aha-red-cross-first-aid-guidelines/part-15-first-aid/</p> <p>6. Highlights of the 2015 American Heart Association [Електронний ресурс] : Guidelines Update for CPR and ECC. – Режим доступу : https://eccguidelines.heart.org/wp-content/uploads/2015/10/2015-AHA-Guidelines-Highlights-English.pdf</p> <p>7. First aid [Електронний ресурс] / Mayo Foundation for Medical Education and Research. – Режим доступу : http://www.mayoclinic.org/first-aid</p>
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1033

17. Технічне та програмне забезпечення освітнього компонента:

Технічне забезпечення – комп’ютер, відеокамера, мультимедійний проектор, екран.

Програмне забезпечення: Microsoft Word, Excel, Power Point, Acrobat reader, Google Workspace for Education Standard, ZOOM, MOODLE.